Deddf Cwricwlwm ac Asesu (Cymru) 2021

2021 dsc 4

RHAN 6

ATODOL

Iechyd meddwl a lles emosiynol

63 Dyletswydd i roi sylw i iechyd meddwl a lles emosiynol plant a phobl ifanc

(1) Rhaid i berson o fewn is-adran (2), wrth arfer unrhyw swyddogaeth a roddir gan neu o dan y Ddeddf hon, roi sylw i iechyd meddwl a lles emosiynol plant a phobl ifanc y mae arfer y swyddogaeth yn debygol o effeithio arnynt.

(2) Y personau yw—

(a) pennaeth ysgol a gynhelir neu ysgol feithrin a gynhelir;

(b) corff llywodraethu ysgol a gynhelir neu ysgol feithrin a gynhelir;

(c) darparwr addysg feithrin a gyllidir ond nas cynhelir;

(d) yr athro neu'r athrawes sydd â chyfrifoldeb am uned cyfeirio disgyblion;

(e) y pwyllgor rheoli ar gyfer uned cyfeirio disgyblion;

(f) person sy'n darparu addysgu a dysgu ar gyfer plentyn ac eithrio mewn ysgol a gynhelir, ysgol feithrin a gynhelir neu uned cyfeirio disgyblion yn rhinwedd trefniadau a wneir o dan adran 19A o Ddeddf Addysg 1996 (p. 56);

(g) awdurdod lleol yng Nghymru.

Gwybodaeth Cychwyn

I1 A. 63 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 84(2)**

I2 A. 63 mewn grym ar 1.9.2022 gan O.S. 2022/652, **ergl. 4(d)**

***Statws** Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.*
***Newidiadau i ddeddfwriaeth:** Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Cwricwlwm ac Asesu (Cymru) 2021, RHAN 6. (See end of Document for details)*

Confensiynau'r Cenhedloedd Unedig

64 Dyletswydd i hybu gwybodaeth am Gonfensiynau'r Cenhedloedd Unedig ar hawliau plant a hawliau pobl ag anableddau a dealltwriaeth o'r Confensiynau hynny

(1) Rhaid i bennaeth a chorff llywodraethu ysgol a gynhelir neu ysgol feithrin a gynhelir hybu gwybodaeth am Ran 1 o CCUHP, ac am CCUHPA, a dealltwriaeth ohonynt, ymhlith y rheini sy'n darparu addysgu a dysgu mewn cysylltiad â chwricwlwm yr ysgol.

(2) Rhaid i ddarparwr addysg feithrin a gyllidir ond nas cynhelir hybu gwybodaeth am Ran 1 o CCUHP, ac am CCUHPA, a dealltwriaeth ohonynt, ymhlith y rheini sy'n darparu addysgu a dysgu mewn cysylltiad â'r cwricwlwm i blant y darperir yr addysg honno ar eu cyfer.

(3) Rhaid i'r awdurdod lleol, y pwyllgor rheoli (os oes un) a'r athro neu'r athrawes sydd â chyfrifoldeb am uned cyfeirio disgyblion hybu gwybodaeth am Ran 1 o CCUHP, ac am CCUHPA, a dealltwriaeth ohonynt, ymhlith y rheini sy'n darparu addysgu a dysgu mewn cysylltiad â'r cwricwlwm ar gyfer yr uned.

(4) Rhaid i awdurdod lleol yng Nghymru hybu gwybodaeth am Ran 1 o CCUHP, ac am CCUHPA, a dealltwriaeth ohonynt, ymhlith y rheini sy'n darparu addysgu a dysgu ac eithrio mewn uned cyfeirio disgyblion o dan drefniadau a wneir gan yr awdurdod o dan adran 19A o Ddeddf Addysg 1996 (p. 56).

(5) Yn yr adran hon—

ystyr "CCUHP" ("*UNCRC*") yw Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn a fabwysiadwyd ac a agorwyd i'w lofnodi, ei gadarnhau a'i gytuno gan benderfyniad y Cynulliad Cyffredinol 44/25 dyddiedig 20 Tachwedd 1989; ac mae Rhan 1 o CCUHP i'w thrin fel pe bai'n cael effaith—

(a) fel y'i nodir am y tro yn Rhan 1 o'r Atodlen i Fesur Hawliau Plant a Phobl Ifanc (Cymru) 2011 (mccc 2), ond

(b) yn ddarostyngedig i unrhyw ddatganiad neu neilltuad fel y'i nodir am y tro yn Rhan 3 o'r Atodlen honno;

ystyr "CCUHPA" ("*UNCRPD*") yw Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau Pobl ag Anableddau a'i brotocol dewisol a fabwysiadwyd ar 13 Rhagfyr 2006 gan benderfyniad y Cynulliad Cyffredinol A/RES/61/106 ac a agorwyd i'w lofnodi ar 30 Mawrth 2007; ac mae i'w drin fel pe bai'n cael effaith yn ddarostyngedig i unrhyw ddatganiad neu neilltuad a wnaed gan Lywodraeth y Deyrnas Unedig ar ôl ei gadarnhau, ac eithrio pan fo'r datganiad neu'r neilltuad wedi ei dynnu'n ôl wedi hynny.

Gwybodaeth Cychwyn

I3 A. 64 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 84(2)**

I4 A. 64 mewn grym ar 1.9.2022 gan O.S. 2022/652, **ergl. 4(d)**

***Statws** Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.*
***Newidiadau i ddeddfwriaeth:** Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Cwricwlwm ac Asesu (Cymru) 2021, RHAN 6. (See end of Document for details)*

Cydweithredu a hwyluso

65 Dyletswydd i gydweithredu

(1) Rhaid i berson o fewn is-adran (2) geisio ymrwymo i drefniadau cydweithredu—
- (a) â pherson arall o fewn yr is-adran honno, neu
- (b) â chorff llywodraethu sefydliad yng Nghymru o fewn y sector addysg bellach,

os yw'r person yn ystyried y byddai ymrwymo i drefniadau o'r fath yn hwyluso arfer swyddogaeth a roddir i'r person gan neu o dan y Ddeddf hon.

(2) Y personau yw—
- (a) pennaeth ysgol a gynhelir neu ysgol feithrin a gynhelir;
- (b) corff llywodraethu ysgol a gynhelir neu ysgol feithrin a gynhelir;
- (c) darparwr addysg feithrin a gyllidir ond nas cynhelir;
- (d) yr athro neu'r athrawes sydd â chyfrifoldeb am uned cyfeirio disgyblion;
- (e) y pwyllgor rheoli ar gyfer uned cyfeirio disgyblion;
- (f) awdurdod lleol yng Nghymru.

(3) Os yw person yn ceisio ymrwymo i drefniadau cydweithredu â pherson arall yn unol ag is-adran (1), rhaid i'r person arall ystyried y cais.

(4) Yn yr adran hon, ystyr "trefniadau cydweithredu" yw—
- (a) trefniadau a wneir wrth arfer y pwerau cydlafurio a ddisgrifir yn adran 5 o Fesur Addysg (Cymru) 2011 (mccc 7), neu
- (b) trefniadau o fath tebyg a wneir gan neu gyda—
  - (i) pennaeth ysgol a gynhelir neu ysgol feithrin a gynhelir,
  - (ii) darparwr addysg feithrin a gyllidir ond nas cynhelir,
  - (iii) yr athro neu'r athrawes sydd â chyfrifoldeb am uned cyfeirio disgyblion, neu
  - (iv) pwyllgor rheoli ar gyfer uned cyfeirio disgyblion.

Gwybodaeth Cychwyn

I5 A. 65 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 84(2)**
I6 A. 65 mewn grym ar 1.9.2022 gan O.S. 2022/652, **ergl. 4(d)**

66 Dyletswyddau Gweinidogion Cymru i hwyluso cyflawni swyddogaethau

(1) Rhaid i Weinidogion Cymru arfer eu swyddogaethau gyda golwg ar hwyluso cyflawni swyddogaethau, gan bersonau o fewn is-adran (2), a roddir iddynt gan neu o dan Rannau 2 i 4.

(2) Y personau yw—
- (a) pennaeth ysgol a gynhelir neu ysgol feithrin a gynhelir;
- (b) corff llywodraethu ysgol a gynhelir neu ysgol feithrin a gynhelir;
- (c) darparwr addysg feithrin a gyllidir ond nas cynhelir;
- (d) yr athro neu'r athrawes sydd â chyfrifoldeb am uned cyfeirio disgyblion;
- (e) y pwyllgor rheoli ar gyfer uned cyfeirio disgyblion;

(f) person sy'n darparu addysgu a dysgu ar gyfer plentyn ac eithrio mewn ysgol a gynhelir, ysgol feithrin a gynhelir neu uned cyfeirio disgyblion yn rhinwedd trefniadau a wneir o dan adran 19A o Ddeddf Addysg 1996 (p. 56);

(g) awdurdod lleol yng Nghymru.

Gwybodaeth Cychwyn

I7 A. 66 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 84(2)**

I8 A. 66 mewn grym ar 1.9.2022 gan O.S. 2022/652, **ergl. 4(d)**

67 Dyletswyddau awdurdodau lleol i hwyluso cyflawni swyddogaethau

(1) Rhaid i awdurdod lleol yng Nghymru arfer ei swyddogaethau gyda golwg ar hwyluso cyflawni swyddogaethau, gan bersonau o fewn is-adran (2), a roddir iddynt gan neu o dan Rannau 2 i 4.

(2) Y personau yw—

(a) pennaeth ysgol a gynhelir neu ysgol feithrin a gynhelir, a gynhelir gan yr awdurdod lleol;

(b) corff llywodraethu ysgol a gynhelir neu ysgol feithrin a gynhelir, a gynhelir gan yr awdurdod lleol;

(c) darparwr addysg feithrin a gyllidir ond nas cynhelir, a sicrheir gan yr awdurdod lleol;

(d) yr athro neu'r athrawes sydd â chyfrifoldeb am uned cyfeirio disgyblion a gynhelir gan yr awdurdod lleol;

(e) y pwyllgor rheoli ar gyfer uned cyfeirio disgyblion a gynhelir gan yr awdurdod lleol.

(3) Mae is-adran (4) yn gymwys pan fo awdurdod lleol yn gwneud trefniadau o dan adran 19A o Ddeddf Addysg 1996 (p. 56) ar gyfer darparu addysg i blentyn ac eithrio—

(a) mewn ysgol a gynhelir neu ysgol feithrin a gynhelir, a gynhelir gan yr awdurdod lleol, neu

(b) mewn uned cyfeirio disgyblion a gynhelir gan yr awdurdod lleol.

(4) Rhaid i'r awdurdod arfer ei swyddogaethau gyda golwg ar hwyluso cyflawni, gan bersonau o fewn is-adran (5), eu swyddogaethau perthnasol.

(5) Y personau yw—

(a) pan fo'r addysg yn cael ei darparu i'r plentyn mewn ysgol a gynhelir neu ysgol feithrin a gynhelir, a gynhelir gan awdurdod lleol arall, bennaeth a chorff llywodraethu'r ysgol;

(b) pan fo'r addysg yn cael ei darparu i'r plentyn mewn uned cyfeirio disgyblion a gynhelir gan awdurdod lleol arall, yr athro neu'r athrawes sydd â chyfrifoldeb am yr uned, y pwyllgor rheoli ar gyfer yr uned (os oes un) a'r awdurdod hwnnw;

(c) pan fo'r addysg yn cael ei darparu ar gyfer y plentyn ac eithrio mewn ysgol a gynhelir neu uned cyfeirio disgyblion, unrhyw berson sy'n ei darparu.

(6) "Swyddogaethau perthnasol" person o fewn is-adran (5) yw'r swyddogaethau a roddir i'r person hwnnw, gan neu o dan Rannau 2 i 4, mewn cysylltiad â'r addysg.

Gwybodaeth Cychwyn

I9 A. 67 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 84(2)**

I10 A. 67 mewn grym ar 1.9.2022 gan O.S. 2022/652, **ergl. 4(d)**

PROSPECTIVE

Y Gymraeg

68 Dyletswydd Gweinidogion Cymru i hybu mynediad etc at gyrsiau astudio cyfrwng Cymraeg

(1) Rhaid i Weinidogion Cymru hybu mynediad at gyrsiau astudio a addysgir drwy gyfrwng y Gymraeg, ac argaeledd y cyrsiau hynny, ar gyfer plant y mae'r Ddeddf hon yn gymwys iddynt.

(2) Yn yr adran hon, ystyr "cwrs astudio" yw cwrs addysg neu hyfforddiant—

(a) sy'n arwain at ffurf ar gymhwyster neu set o ffurfiau ar gymhwyster a gymeradwyir o dan Ran 4 o Ddeddf Cymwysterau Cymru 2015 (dccc 5) neu a ddynodir o dan Ran 5 o'r Ddeddf honno, neu

(b) a ddynodir gan Weinidogion Cymru o dan adran 34(8) o'r Ddeddf honno.

Gwybodaeth Cychwyn

I11 A. 68 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 84(2)**

Darpariaeth benodol ar gyfer lleoliadau pellach etc

69 Pŵer i wneud darpariaeth ar gyfer plant sy'n cael addysg mewn mwy nag un lleoliad etc

(1) Caiff rheoliadau wneud darpariaeth ar gyfer addysgu a dysgu sydd i'w sicrhau i blant o'r oedran ysgol gorfodol y mae'r adran hon yn gymwys iddynt ac mewn cysylltiad ag addysgu a dysgu o'r fath.

(2) Mae'r adran hon yn gymwys i blentyn sy'n ddisgybl cofrestredig mewn ysgol a gynhelir—

(a) os darperir addysg ar gyfer y plentyn, naill ai yn rhinwedd trefniadau a wneir o dan adran 19A o Ddeddf Addysg 1996 (p. 56) neu fel arall—

(i) mewn ysgol arall a gynhelir, neu

(ii) mewn ysgol feithrin a gynhelir;

(b) os darperir addysg ar gyfer y plentyn o dan adran 19A o Ddeddf Addysg 1996 mewn uned cyfeirio disgyblion;

(c) os darperir addysg ar gyfer y plentyn o dan adran 19A o Ddeddf Addysg 1996, ac eithrio mewn uned cyfeirio disgyblion, ysgol a gynhelir neu ysgol feithrin a gynhelir.

Statws *Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.*
Newidiadau i ddeddfwriaeth: *Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Cwricwlwm ac Asesu (Cymru) 2021, RHAN 6. (See end of Document for details)*

(3) Mae'r adran hon yn gymwys i blentyn sy'n ddisgybl cofrestredig mewn ysgol feithrin a gynhelir—

(a) os darperir addysg ar gyfer y plentyn, naill ai yn rhinwedd trefniadau a wneir o dan adran 19A o Ddeddf Addysg 1996 neu fel arall—

(i) mewn ysgol feithrin arall a gynhelir, neu

(ii) mewn ysgol a gynhelir;

(b) os darperir addysg ar gyfer y plentyn mewn uned cyfeirio disgyblion;

(c) os darperir addysg ar gyfer y plentyn o dan adran 19A o Ddeddf Addysg 1996, ac eithrio mewn uned cyfeirio disgyblion, ysgol a gynhelir neu ysgol feithrin a gynhelir.

(4) Mae'r adran hon yn gymwys i blentyn sy'n ddisgybl cofrestredig mewn uned cyfeirio disgyblion os darperir addysg ar gyfer y plentyn, yn rhinwedd trefniadau a wneir o dan adran 19A o Ddeddf Addysg 1996—

(a) mewn uned cyfeirio disgyblion arall, neu

(b) ac eithrio mewn uned cyfeirio disgyblion neu ysgol a gynhelir neu ysgol feithrin a gynhelir.

(5) Mae'r adran hon yn gymwys i blentyn—

(a) os nad yw'r plentyn yn hŷn na'r oedran ysgol gorfodol, a

(b) os yw'r plentyn o ddisgrifiad a bennir yn y rheoliadau.

(6) Caiff rheoliadau o dan yr adran hon hefyd wneud darpariaeth ar gyfer gwneud a gweithredu, ac mewn cysylltiad â gwneud a gweithredu, trefniadau ar gyfer asesu'r materion a ganlyn—

(a) y cynnydd a wneir gan blant y mae'r adran hon yn gymwys iddynt;

(b) y camau nesaf yn eu cynnydd;

(c) yr addysgu a dysgu y mae ei angen i wneud y cynnydd hwnnw.

(7) Caiff y rheoliadau—

(a) rhoi swyddogaethau i berson o fewn is-adran (8);

(b) cymhwyso darpariaeth a wneir gan neu o dan y Ddeddf hon mewn cysylltiad â phlant y mae'r adran hon yn gymwys iddynt, gydag addasiadau neu hebddynt;

(c) darparu i ddarpariaeth a wneir gan neu o dan y Ddeddf hon, a fyddai fel arall yn gymwys mewn cysylltiad â'r plant hynny, beidio â bod felly.

(8) Y personau yw—

(a) pennaeth ysgol a gynhelir neu ysgol feithrin a gynhelir;

(b) corff llywodraethu ysgol a gynhelir neu ysgol feithrin a gynhelir;

(c) yr athro neu'r athrawes sydd â chyfrifoldeb am uned cyfeirio disgyblion;

(d) y pwyllgor rheoli ar gyfer uned cyfeirio disgyblion;

(e) person sy'n darparu addysgu a dysgu ar gyfer plentyn ac eithrio mewn ysgol a gynhelir, ysgol feithrin a gynhelir neu uned cyfeirio disgyblion yn rhinwedd trefniadau a wneir o dan adran 19A o Ddeddf Addysg 1996;

(f) darparwr addysg feithrin a gyllidir ond nas cynhelir;

(g) awdurdod lleol yng Nghymru.

Gwybodaeth Cychwyn

I12 A. 69 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 84(2)**

I13 A. 69 mewn grym ar 14.6.2022 at ddibenion penodedig gan O.S. 2022/652, **ergl. 3(b)**
I14 A. 69 mewn grym ar 1.9.2022 i'r graddau nad yw eisoes mewn grym gan O.S. 2022/652, **ergl. 4(e)**

70 Pŵer i gymhwyso'r Ddeddf i blant sy'n cael eu cadw'n gaeth a phobl ifanc sy'n cael eu cadw'n gaeth

(1) Caiff rheoliadau gymhwyso darpariaethau yn y Ddeddf hon, gydag addasiadau neu hebddynt—
(a) i blant sy'n cael eu cadw'n gaeth yng Nghymru o ddisgrifiad a bennir yn y rheoliadau, a
(b) i bobl ifanc sy'n cael eu cadw'n gaeth yng Nghymru o ddisgrifiad a bennir yn y rheoliadau.

(2) Yn yr adran hon, ystyr plentyn sy'n cael ei gadw'n gaeth neu berson ifanc sy'n cael ei gadw'n gaeth yw plentyn neu berson ifanc sy'n cael ei gadw'n gaeth yn unol—
(a) â gorchymyn a wneir gan lys, neu
(b) â gorchymyn adalw a wneir gan yr Ysgrifennydd Gwladol.

Gwybodaeth Cychwyn
I15 A. 70 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 84(2)**
I16 A. 70 mewn grym ar 1.9.2022 gan O.S. 2022/652, **ergl. 4(f)**

Canllawiau

71 Dyletswydd i roi sylw i ganllawiau

(1) Caiff Gweinidogion Cymru ddyroddi canllawiau mewn perthynas ag arfer swyddogaethau a roddir gan neu o dan y Ddeddf hon.

(2) Cyn dyroddi canllawiau o dan yr adran hon, rhaid i Weinidogion Cymru ymgynghori â'r personau y maent yn meddwl eu bod yn briodol (os oes rhai).

(3) Wrth arfer eu swyddogaethau, rhaid i'r personau a ganlyn roi sylw i unrhyw ganllawiau a ddyroddir gan Weinidogion Cymru o dan yr adran hon—
(a) pennaeth ysgol a gynhelir neu ysgol feithrin a gynhelir;
(b) corff llywodraethu ysgol a gynhelir neu ysgol feithrin a gynhelir;
(c) darparwr addysg feithrin a gyllidir ond nas cynhelir;
(d) yr athro neu'r athrawes sydd â chyfrifoldeb am uned cyfeirio disgyblion;
(e) y pwyllgor rheoli ar gyfer uned cyfeirio disgyblion;
(f) person sy'n darparu addysgu a dysgu ar gyfer plentyn, ac eithrio mewn ysgol a gynhelir, ysgol feithrin a gynhelir neu uned cyfeirio disgyblion, yn rhinwedd trefniadau a wneir o dan adran 19A o Ddeddf Addysg 1996 (p. 56);
(g) awdurdod lleol yng Nghymru.

Gwybodaeth Cychwyn
I17 A. 71 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 84(2)**
I18 A. 71 mewn grym ar 1.9.2022 gan O.S. 2022/652, **ergl. 4(f)**

Statws
Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.

Newidiadau i ddeddfwriaeth:
Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Cwricwlwm ac Asesu (Cymru) 2021, RHAN 6.